

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den XXX
UTKAST
[...] (2011) XXX utkast

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

**EU:s rambestämmelser för statligt stöd i form av ersättning för allmännyttiga tjänster
(2011)**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	SYFTE OCH TILLÄMPNINGSOMRÅDE	2
2.	VILLKOR FÖR NÄR ERSÄTTNING FÖR ALLMÄNNYTTIGA TJÄNSTER SOM UTGÖR STATLIGT STÖD KAN ANSES FÖRENLIK MED DEN INRE MARKNADEN	4
2.1.	Allmänna bestämmelser	4
2.2.	Tjänster som faktiskt är av allmänt ekonomiskt intresse i den mening som avses i artikel 106 i EUF-fördraget	4
2.3.	Behovet av ett beslut om tilldelning där skyldigheterna i samband med tillhandahållandet av allmännyttiga tjänster och metoderna för beräkning av ersättning definieras	5
2.4.	Uppdragets varaktighet	5
2.5.	Förenlighet med insynsdirektivet	5
2.6.	Förenlighet med EU-bestämmelserna om offentlig upphandling	5
2.7.	Frånvaro av diskriminering	6
2.8.	Ersättningens storlek	6
2.9.	Ytterligare krav som kan vara nödvändiga för att garantera att utvecklingen av handeln inte påverkas i en omfattning som strider mot unionens intresse.....	10
2.10.	Öppenhet	12
3.	VILLKOR OCH SKYLDIGHETER SOM KOMMISSIONENS BESLUT ÄR FÖRKNIPPAT MED	12
4.	TILLÄMPNING AV RAMBESTÄMMELSERNA	12
5.	LÄMPLIGA ÅTGÄRDER	13

MEDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

EU:s rambestämmelser för statligt stöd i form av ersättning för allmännyttiga tjänster (2011)

1. SYFTE OCH TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

1. För att vissa tjänster av allmänt ekonomiskt intresse ska kunna utföras på grundval av principer och villkor som gör det möjligt att utföra uppdraget, kan ekonomiskt stöd från myndigheterna visa sig nödvändigt om intäkter som härrör från tillhandahållandet av tjänsten inte gör det möjligt att täcka de kostnader som skyldigheten att tillhandahålla tjänsten medför.
2. Det följer av EU-domstolens rättspraxis¹ att ersättning för tillhandahållande av allmännyttiga tjänster inte utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat *EUF-fördraget*) om den uppfyller vissa villkor². Om dessa villkor är uppfyllda är artikel 108 i EUF-fördraget inte tillämplig.
3. Om ersättningen för allmännyttiga tjänster inte uppfyller dessa villkor och om de allmänna kriterierna för tillämpningen av artikel 107.1 i EUF-fördraget är uppfyllda, utgör ersättningen statligt stöd och omfattas av artiklarna 106, 107 och 108 i EUF-fördraget.
4. I sitt meddelande om tillämpningen av EU-reglerna om statligt stöd på ersättning som ges för tillhandahållande av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse³ har kommissionen klargjort på vilka villkor ersättning för allmännyttiga tjänster ska betraktas som statligt stöd. I sin förordning om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse som beviljas företag som tillhandahåller tjänster av allmänt ekonomiskt intresse⁴ har

¹ Domarna i mål C-280/00, Altmark Trans GmbH och Regierungspräsidium Magdeburg mot Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH ("Altmark"), REG 2003, s. I-7747 och av den 27 november 2003 i de förenade målen C-34/01-C-38/01, Enirisorse SpA mot Ministero delle Finanze, REG 2003, s. I-14243.

² I sin dom i Altmark-målet fastslog domstolen att ersättning för allmännyttiga tjänster inte utgör statligt stöd om fyra kumulativa kriterier är uppfyllda. För det första ska det mottagande företaget faktiskt ha ålagts skyldigheten att tillhandahålla allmännyttiga tjänster och dessa skyldigheter ska vara klart definierade. För det andra ska de parametrar som används vid beräkning av ersättningen vara fastställda i förväg på ett objektivt och öppet sätt. För det tredje får ersättningen inte överstiga vad som krävs för att täcka alla eller en del av de kostnader som har uppkommit i samband med public service-skyldigheterna, med hänsyn tagen till de intäkter som därvid har erhållits och till en rimlig vinst. Slutligen konstaterade EG-domstolen att när det företag som ges ansvaret för att tillhandahålla de allmännyttiga tjänsterna i ett konkret fall inte har valts ut efter ett offentligt upphandlingsförfarande som gör det möjligt att välja den anbudsgivare som kan tillhandahålla dessa tjänster till den lägsta kostnaden för det allmänna, ska storleken av den nödvändiga ersättningen fastställas på grundval av en undersökning av de kostnader som ett genomsnittligt och välskött företag som är lämpligt utrustat skulle ha åsamkats.

³ EUT Cxxxx.

⁴ EUT Cxxxx.

kommissionen fastställt under vilka förhållanden det bör anses att ersättning för tillhandahållande av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse inte påverkar handeln mellan medlemsstaterna och/eller inte snedvrider eller hotar att snedvrída konkurrensen. Under dessa omständigheter uppfyller ersättningen inte de kriterier som fastställs i artikel 107.1 i EUF-fördraget och omfattas följaktligen inte av anmälningsförfarandet i artikel 108.3 i EUF-fördraget.

5. Artikel 106.2 i EUF-fördraget utgör den rättsliga grunden för en bedömning av huruvida statligt stöd till tjänster av allmänt ekonomiskt intresse är förenligt med den inre marknaden. Enligt den artikeln omfattas företag som anförtrots att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse eller som har karaktären av fiskala monopol av reglerna i fördraget, särskilt konkurrensreglerna. Artikel 106.2 i EUF-fördraget möjliggör dock ett undantag från reglerna i fördraget i fall där tillämpningen av konkurrensreglerna, rättsligt eller i praktiken, skulle hindra utförandet av de ålagda uppgifterna. Detta undantag är endast tillämpligt när utvecklingen av handeln inte påverkas i en omfattning som strider mot unionens intresse.
6. I kommissionens beslut xxxx om tillämpningen av artikel 106.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på statligt stöd i form av ersättning för allmännyttiga tjänster som beviljas vissa företag som fått i uppdrag att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse⁵ fastställs på vilka villkor vissa typer av ersättning för allmännyttiga tjänster kan anses vara förenliga med den inre marknaden enligt artikel 106.2 i EUF-fördraget och befriade från kravet på förhandsanmälan enligt artikel 108.3 i EUF-fördraget.
7. Dessa rambestämmelser är endast tillämpliga på ersättning för allmännyttiga tjänster som utgör statligt stöd som inte omfattas av beslut xxxx. Sådan ersättning omfattas av kravet på förhandsanmälan enligt artikel 108.3 i EUF-fördraget. I denna ram anges på vilka villkor sådant statligt stöd kan anses förenligt med den inre marknaden enligt artikel 106.2 i EUF-fördraget. Denna ram ersätter rambestämmelserna av den 29 november 2005 för statligt stöd i form av ersättning för offentliga tjänster⁶.
8. Dessa rambestämmelser är tillämpliga på ersättning för allmännyttiga tjänster inom luft- och sjötransport, utan att det påverkar tillämpningen av särskilda bestämmelser i sektorspecifik EU-lagstiftning. De gäller inte för sektorn för landtransporter, och inte heller för radio och TV i allmänhetens tjänst som omfattas av kommissionens meddelande om tillämpningen av reglerna om statligt stöd på radio och TV i allmänhetens tjänst⁷.
9. Stöd till leverantörer av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som är i svårigheter kommer att bedömas enligt gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter⁸.
10. Dessa rambestämmelser gäller utan att det påverkar följande:

⁵ EUT Lxxxxx.

⁶ EUT C 297, 29.11.2005, s. 4.

⁷ EUT C 257, 27.10.2009, s. 1.

⁸ EUT C 244, 1.10.2004, s. 2.

- (a) EU-lagstiftningens krav på konkurrensområdet (särskilt artiklarna 101 och 102 i EUF-fördraget).
- (b) EU-lagstiftningens krav på området offentlig upphandling.
- (c) Bestämmelserna i kommissionens direktiv 2006/111/EG om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag samt i vissa företags ekonomiska verksamhet (transparensdirektivet)⁹.
- (d) De bestämmelser som avser sektorspecifik EU-lagstiftning.

2. VILLKOR FÖR NÄR ERSÄTTNING FÖR ALLMÄNNYTTIGA TJÄNSTER SOM UTGÖR STATLIGT STÖD KAN ANSES FÖRENLIG MED DEN INRE MARKNADEN

2.1. Allmänna bestämmelser

11. På den inre marknadens nuvarande utvecklingsstadium kan statligt stöd som faller utanför räckvidden för beslut xxx förklaras förenligt med artikel 106.2 i EUF-fördraget, om det är nödvändigt för att tillhandahålla den berörda tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse och det inte påverkar utvecklingen av handeln i en omfattning som strider mot unionens intresse. Följande villkor måste vara uppfyllda för att en sådan jämvikt ska uppnås.

2.2. Tjänster som faktiskt är av allmänt ekonomiskt intresse i den mening som avses i artikel 106 i EUF-fördraget

12. Stödet ska beviljas för en verklig och korrekt definierad tjänst av allmänt ekonomiskt intresse enligt artikel 106.2 i EUF-fördraget.
13. I sitt meddelande om tillämpningen av EU-reglerna om statligt stöd på ersättning som ges för tillhandahållande av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse har kommissionen gett vägledning om de krav som gäller definitionen av en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse. I synnerhet tjänster som redan tillhandahålls eller kan tillhandahållas på ett tillfredsställande sätt (t.ex. pris och tillgång till tjänsten) och på villkor som är förenliga med allmänintresset, som de fastställts av staten, av företag som bedriver sin verksamhet i enlighet med marknadsreglerna kan inte definieras som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.
14. Med tanke på tillämpningsområdet av de aktuella rambestämmelserna bör medlemsstaterna visa att de har tagit lämplig hänsyn till behovet av allmännyttiga tjänster med stöd av ett offentligt samråd eller andra lämpliga instrument för att beakta användarnas och tjänsteleverantörernas intressen.

⁹ EUT L 318, 17.11.2006, s. 17.

2.3. Behovet av ett beslut om tilldelning där skyldigheterna i samband med tillhandahållandet av allmännyttiga tjänster och metoderna för beräkning av ersättning definieras

15. Ansvar för att tillhandahålla tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse ska anförtros de berörda företagen genom en eller flera officiella handlingar, som varje medlemsstat själv får utforma. Med "medlemsstat" avses centrala, regionala och lokala myndigheter.
16. I handlingen eller handlingarna ska framför allt följande anges:
- (a) Innebörden av skyldigheterna i samband med tillhandahållandet av allmännyttiga tjänster och skyldigheternas varaktighet.
 - (b) Företaget och, i förekommande fall, det berörda territoriet.
 - (c) Innebörden av exklusiva eller särskilda rättigheter som beviljats företaget av den beviljande myndigheten.
 - (d) Metoderna för att beräkna, kontrollera och se över ersättningen.
 - (e) Åtgärder för att undvika och återkräva eventuell överkompensation.

2.4. Uppdragets varaktighet

17. Uppdragets varaktighet bör motiveras med hänvisning till objektiva kriterier som t.ex. behovet av att skriva av anläggningstillgångar som inte kan överföras. Under alla omständigheter bör uppdraget inte ha en längre varaktighet än vad som krävs för avskrivning av en betydande tillgång som krävs för att tillhandahålla tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse.

2.5. Förenlighet med insynsdirektivet

18. Stöd kommer endast att anses förenligt med den inre marknaden på grundval av artikel 106.2 i EUF-fördraget om företaget följer bestämmelserna i kommissionens direktiv 2006/111/EG om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag samt i vissa företags ekonomiska verksamhet, i de fall där direktivet är tillämpligt. Stöd som inte uppfyller dessa bestämmelser anses påverka handeln i en omfattning som skulle strida mot unionens intresse i den mening som avses i artikel 106.2 i EUF-fördraget.

2.6. Förenlighet med EU-bestämmelserna om offentlig upphandling

19. Stöd kommer endast att anses vara förenligt med den inre marknaden på grundval av artikel 106.2 i EUF-fördraget om den ansvariga myndigheten, när den anförtrot företag i fråga att tillhandahålla tjänsten, har följt eller åtar sig att följa gällande EU-regler på området offentlig upphandling. Detta inkluderar eventuella krav på öppenhet, likabehandling och icke-diskriminering som härrör direkt från EUF-fördraget och, i förekommande fall, EU:s sekundärrätt. Stöd som inte uppfyller sådana krav och bestämmelser anses påverka utvecklingen av handeln i en omfattning som skulle strida mot unionens intresse i den mening som avses i artikel 106.2 i EUF-fördraget.

2.7. Frånvaro av diskriminering

20. Om en myndighet ger flera företag i uppdrag att tillhandahålla samma tjänst av allmänt ekonomiskt intresse bör ersättningen beräknas på grundval av samma metod.

2.8. Ersättningens storlek

21. Ersättningen får inte överstiga vad som krävs för att täcka nettokostnaden¹⁰ för att fullgöra skyldigheterna i samband med tillhandahållandet av allmännyttiga tjänster, inklusive en rimlig vinst.
22. Ersättningsbeloppet kan fastställas antingen på grundval av de förväntade kostnaderna och intäkterna, eller de kostnader och intäkter som faktiskt uppkommit eller en kombination av båda, beroende på hur effektiva incitament medlemsstaten vill ställa till förfogande från början, i enlighet med punkt 36-40 nedan.
23. Om ersättningen bygger på förväntade kostnader och intäkter ska dessa anges i beslutet om tilldelning. De ska vara baserade på rimliga och verifierbara parametrar om den ekonomiska miljö där tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse utförs. Medlemsstaterna ska ange de källor dessa förväntningar bygger på¹¹. Kostnadsberäkningen måste återspegla de förväntade effektivitetsvinster som den som tillhandahåller en allmännyttig tjänst uppnått under uppdragets livstid.

Nettokostnad som är nödvändig för att fullgöra skyldigheterna i samband med tillhandahållandet av den allmännyttiga tjänsten

24. Den nettokostnad som är nödvändig, eller förväntas vara nödvändig, för att fullgöra skyldigheterna i samband med tillhandahållandet av de allmännyttiga tjänsterna bör om möjligt beräknas med hjälp av en metod där man beräknar de uteblivna nettokostnaderna (nedan kallad *nettokostnadsmetoden*), särskilt inom branscher där EU-lagstiftning eller nationell lagstiftning kräver detta.

Nettokostnadsmetoden

25. Enligt nettokostnadsmetoden beräknas den nettokostnad som är nödvändig, eller förväntas vara nödvändig, för att fullgöra skyldigheterna i samband med tillhandahållandet av den allmännyttiga tjänsten som skillnaden mellan nettokostnaden för tjänsteleverantören för att fullgöra skyldigheten och nettokostnaden eller vinsten för samma tjänsteleverantör utan denna skyldighet. Vederbörlig uppmärksamhet bör ägnas åt att korrekt bedöma de kostnader som tjänsteleverantören väntas undvika och de intäkter som väntas utebli i avsaknad av en skyldighet att tillhandahålla allmännyttiga tjänster. Vid nettokostnadsberäkningen bör fördelarna, även immateriella värden, bedömas för den som tillhandahåller en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse.

¹⁰ Med nettokostnad avses i det här sammanhanget nettokostnaden som den fastställs i punkt 25, eller kostnader minus intäkter om nettokostnadsmetoden inte kan tillämpas.

¹¹ Offentliga informationskällor, tjänsteleverantörens tidigare kostnader för att tillhandahålla tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse, konkurrenternas kostnader, affärsplaner, branschrapporter osv.

26. Bilaga IV till direktiv 2002/22/EG om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster¹², ändrat genom direktiv 2009/136/EG¹³, och bilaga I till direktiv 97/67/EG¹⁴, ändrat genom direktiv 2002/39/EG¹⁵ och direktiv 2008/6/EG¹⁶, innehåller mer ingående vägledning om hur man tillämpar nettokostnadsmetoden.
27. Även om kommissionen betraktar nettokostnadsmetoden som den mest tillförlitliga metoden för att fastställa kostnaden för en skyldighet att tillhandahålla allmännyttiga tjänster kan det finnas fall där det inte är möjligt eller lämpligt att använda denna metod. I sådana fall kan kommissionen, i vederbörligen motiverade fall, godta alternativa metoder för att beräkna den nettokostnad som är nödvändig för att fullgöra skyldigheterna, t.ex. den kostnadsfördelningsmetod som anges i de följande punkterna.

Metod som bygger på kostnadsfördelning

28. Enligt kostnadsfördelningsmetoden kan den nettokostnad som är nödvändig för att fullgöra skyldigheterna beräknas som skillnaden mellan kostnaderna och intäkterna för ett företag som utsetts att fullgöra skyldigheterna i samband med tillhandahållandet av allmännyttiga tjänster enligt specifikationen och beräkningarna i beslutet om tilldelning. De kostnader som ska beaktas omfattar alla kostnader som är nödvändiga för att tillhandahålla tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse. Om det berörda företagets verksamhet begränsar sig till tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse kan alla företagets kostnader beaktas. Om företaget också bedriver verksamhet som faller utanför tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse, får bara de kostnader som har ett samband med den tjänsten beaktas.
29. Den nettokostnad som är nödvändig för att fullgöra skyldigheten att tillhandahålla den allmännyttiga tjänsten får omfatta alla de direkta kostnader som krävs för att fullgöra skyldigheten och ett lämpligt bidrag till de indirekta kostnader som är gemensamma både för tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse och andra verksamheter. De kostnader som hänför sig till eventuell verksamhet vid sidan om tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse ska omfatta alla direkta kostnader och ett lämpligt bidrag till de gemensamma kostnaderna. Dessa kostnader får aldrig tillskrivas tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse.

Intäkter

30. De intäkter som ska beaktas måste åtminstone omfatta alla intäkter som influtit från tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse, som de beräknas och anges i beslutet om tilldelning, och de intäkter som genereras från särskilda eller exklusiva rättigheter även om de är knutna till annan verksamhet i enlighet med punkt 42, oberoende av om dessa intäkter klassificeras som statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

¹² EGT L 108, 24.4.2002, s. 51.

¹³ EUT L 337, 18.12.2009, s. 11.

¹⁴ EGT L 15, 21.1.1998, s. 14.

¹⁵ EGT L 176, 5.7.2002, s. 21.

¹⁶ EUT L 52, 27.2.2008, s. 3.

Rimlig vinst

31. Med skälig vinstmarginal avses den räntabilitet¹⁷ som skulle krävas av ett typiskt företag som överväger om det ska tillhandahålla tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse under hela den period som beslutet om tilldelning avser, med beaktande av graden av risk. Graden av risk beror på vilken sektor eller typ av tjänst det är fråga om och vilka egenskaper ersättningsmekanismen har.
32. Om det är motiverat kan andra vinstnivåindikatorer än avkastningen på eget kapital användas för att fastställa vilken den rimliga vinsten borde vara, t.ex. bokföringsmässiga vinståtgärder (såsom genomsnittlig avkastning på eget kapital¹⁸, avkastning på sysselsatt kapital, avkastning på tillgångar eller avkastning på försäljning). Vilken indikator som än väljs ska medlemsstaten förse kommissionen med bevis på att den beräknade vinsten inte överstiger det som skulle krävas av ett typiskt företag som överväger om det ska tillhandahålla tjänsten, t.ex. genom hänvisningar till liknande typer av kontrakt som tilldelats på konkurrensmässiga villkor.
33. En räntabilitet som inte överstiger den relevanta swap-räntan¹⁹ plus en premie på 100 räntepunkter²⁰ anses under alla omständigheter vara rimlig. Den relevanta swap-räntan är en swap-ränta vars löptid och valutasammansättning motsvarar löptiden och valutasammansättningen i beslutet om tilldelning.
34. Om tillhandahållandet av tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse är förknippad med en betydande kommersiell eller avtalsrelaterad risk, t.ex. därför att ersättningen ges i form av ett fast schablonbelopp som täcker förväntade nettokostnader och en rimlig vinst och företaget bedriver verksamhet i en konkurrensutsatt miljö, får den rimliga vinsten inte överstiga en nivå som motsvarar en räntabilitet som står i proportion till graden av risk. Denna avkastning bör om möjligt fastställas genom hänvisning till den kapital som uppnås genom liknande typer av avtal om allmännyttiga tjänster under konkurrensutsatta förhållanden (t.ex. avtal som tilldelas inom ramen för ett anbudsförfarande). När en sådan metod inte är möjlig kan också andra metoder användas för att fastställa en räntabilitet, om det kan motiveras²¹.

¹⁷ Räntabilitet definieras här som den internränta som företaget uppnår på sitt investerade kapital under projektiden, dvs. internräntan för de betalningar som är relaterade till avtalet.

¹⁸ Under ett givet år definieras redovisningsåtgärden avkastning på eget kapital som resultat före finansnetto och skatt över eget kapital det året. Normalt sett varierar den från år till år. Den årliga avkastningen på eget kapital bör beräknas över hela den period som uppdraget avser. Detsamma gäller begreppen avkastningen på sysselsatt kapital, avkastningen på tillgångar och avkastningen på försäljning som det hänvisas till i denna punkt.

¹⁹ Swap-räntan är den längre löptid som motsvarar interbankräntan (IBOR). Den används på finansmarknaderna som riktmärke för att fastställa finansieringsandelen.

²⁰ Tillägget på 100 räntepunkter tjänar bl.a. syftet att kompensera för den likviditetsrisk som hänger samman med att ett företag som tillhandahåller en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse som investerar kapital i ett kontrakt som avser tillhandahållandet av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse binder detta kapital så länge beslutet om tilldelning gäller och inte kommer att kunna sälja sin andel lika snabbt och till en lika låg kostnad som fallet är med en i vida kretsar använd och i likviditetshänseende riskfri tillgång.

²¹ Inbegripet Capital Asset Pricing-modellen eller mer avancerade multipelvärderingsmodeller, eller en jämförelse med den genomsnittliga avkastningen på eget kapital inom sektorn, verksamheten och den berörda tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse under senare år, med hänsyn till om historiska uppgifter kan lämpa sig för framåtblickande ändamål.

35. Om tillhandahållandet av tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse inte är förenad med en betydande kommersiell eller avtalsmässig risk (t.ex. därför att nettokostnaderna i allt väsentligt kompenseras fullständigt i efterhand) får den rimliga vinsten inte överstiga den nivå som motsvarar den nivå som anges i punkt 33 ovan. Kommissionen noterar att ett sådant kompensationsystem inte ger den som tillhandahåller den allmännyttiga tjänsten några incitament att effektivisera sin verksamhet (eller för den delen att hålla nere kostnaderna). Därmed är deras användning strikt begränsad till fall där medlemsstaten kan visa att det inte är möjligt eller lämpligt att beakta produktiviteten och att ha ett kompensationsystem som uppmuntrar tjänsteleverantören att göra effektivitetsvinster.

Effektivitetsincitament

36. Vid utformningen av ersättningsmetoden ska medlemsstaterna införa incitament för ett effektivt tillhandahållande av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse av hög standard, såvida de inte vederbörligen kan motivera att det inte är möjligt eller lämpligt att göra detta.
37. Effektivitetsincitament kan utformas på olika sätt för att bäst passa de särskilda egenskaperna hos varje enskilt fall eller sektor. Medlemsstaterna kan t.ex. på förhand fastställa en fast ersättningsnivå som förutser och inkluderar de effektivitetsvinster som företaget kan förväntas göra under den tid som beslutet om tilldelning avser.
38. Alternativt kan medlemsstaterna fastställa produktivitetsmål i beslutet om tilldelning, varigenom ersättningsnivån görs beroende av i vilken utsträckning målen har nåtts. Om företaget inte uppfyller målen ska ersättningen reduceras enligt en beräkningsmetod som anges i beslutet om tilldelning. Om företaget däremot överskrider målen ska ersättningen ökas enligt en metod som anges i beslutet om tilldelning. Belöningar som är kopplade till produktivitetsvinster ska fastställas på en sådan nivå att de möjliggör en jämn fördelning av dessa vinster mellan företaget och medlemsstaten och/eller användarna.
39. En sådan mekanism för att skapa incitament till effektivitetsförbättringar måste grundas på objektiva och mätbara kriterier som anges i beslutet om tilldelning och som är föremål för öppna efterhandsbedömningar som utförs av ett företag som är oberoende i förhållande till det företag som tillhandahåller tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse.
40. Effektivitetsvinster ska uppnås utan att det påverkar kvaliteten på den tjänst som tillhandahålls och de bör uppfylla de normer som fastställs i EU-lagstiftningen.

Bestämmelser tillämpliga på företag som också utför verksamhet vid sidan om tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse eller som tillhandahåller flera sådana tjänster

41. Om ett företag bedriver verksamhet som faller både utanför och innanför räckvidden för tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse ska det klart framgå av den interna redovisningen vilka kostnader och intäkter som hänger samman med tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse och vilka som hänger samman med övriga tjänster. Om ett företag anförtrots att tillhandahålla flera olika tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, eftersom det är fråga om olika beviljande myndigheter eller olika typer av

tjänster, ska företagets internredovisning göra det möjligt att för varje tjänst av allmänt ekonomiskt intresse kontrollera om det har skett någon överkompensation.

42. Om det berörda företaget har exklusiva eller särskilda rättigheter som är knutna till annan verksamhet än den tjänst av allmänt ekonomiskt intresse för vilken stöd beviljas, som genererar en vinst som är större än en rimlig vinst, eller tar emot andra fördelar som staten beviljat, måste dessa beaktas oavsett hur de klassificeras mot bakgrund av artikel 107.1 i EUF-fördraget, och läggas till företagets intäkter.
43. Medlemsstaten kan också besluta att den vinst som härrör från annan verksamhet vid sidan om tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse, särskilt verksamhet som är beroende av infrastruktur som krävs för att tillhandahålla tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse, helt eller delvis ska anslås finansieringen av tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse.

Överkompensation

44. Med överkompensation avses ersättning som ett företag får utöver det proportionella stödbelopp som anges i punkt 21. Enligt punkterna 36–39 kan ett överskott som är ett resultat av oväntat stora effektivitetsvinster beaktas som ytterligare rimlig vinst av företaget när detta föreskrivs i beslutet om tilldelning²².
45. Eftersom överkompensation inte är nödvändig för att tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse ska kunna tillhandahållas utgör den statligt stöd som är oförenligt med den inre marknaden.
46. Medlemsstaterna måste se till att den ersättning som beviljas för tillhandahållande av en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse överensstämmer med kraven i avsnitt 2.8 och de måste kunna lägga fram bevis på kommissionens begäran. De ska genomföra eller låta genomföra kontroller när uppdraget upphör och i alla händelser minst vart tredje år. När det gäller koncessioner²³ och interna kontrakt ska kontroller normalt sett göras minst vartannat år.
47. Om medlemsstaten på förhand har fastställt en fast ersättningsnivå som tillräckligt förutser och beaktar de effektivitetsvinster som tjänsteleverantören kan förväntas göra medan uppdraget varar, begränsas kontrollen av överkompensation till en kontroll av att den vinstnivå som tjänsteleverantören är berättigad till enligt beslutet om tilldelning faktiskt är rimlig ur ett bakåtblickande perspektiv.

2.9. Ytterligare krav som kan vara nödvändiga för att garantera att utvecklingen av handeln inte påverkas i en omfattning som strider mot unionens intresse

48. De krav som anges i avsnitt 2.1–2.8 i dessa rambestämmelser är vanligtvis tillräckliga för att säkerställa att stödet inte snedvrider konkurrensen på ett sätt som strider mot unionens intresse.

²² På samma sätt ska ett underskott som beror på att mindre effektivitetsvinster än väntat har uppnåtts delvis betalas av företaget, om detta föreskrivs i beslutet om tilldelning.

²³ Kommissionens tolkningsmeddelande om koncessioner enligt EG-rätten (EGT C 121, 29.4.2000, s. 2).

49. Under vissa omständigheter kan dock ersättningen orsaka allvarligare snedvridning av konkurrensen på den inre marknaden på ett sätt som kräver särskild kontroll och ytterligare villkor för att stödet ska anses vara förenligt med den inre marknaden. Detta kan förekomma särskilt i följande fall:
- (a) Uppdraget att tillhandahålla en allmännyttig tjänst ingår i ett nätverk av liknande uppdrag på samma geografiska marknad eller produktmarknad, som har en kumulativ effekt som sannolikt leder till avskärmning av den relevanta marknaden.
 - (b) Uppdraget samlar en rad uppgifter som också skulle utgöra separata uppdrag utan ytterligare kostnader i fråga om effektivitet och ändamålsenlighet i tillhandahållandet av tjänsterna, vilket allvarligt skulle begränsa möjligheterna för andra leverantörer att konkurrera på denna.
 - (c) Uppdraget att tillhandahålla en allmännyttig tjänst är förenat med särskilda eller exklusiva rättigheter, som kan ge företaget immateriella svårkvantifierade fördelar eller oskäligt hindra andra aktörer från att komma in på marknaden.
 - (d) Stödet ger företaget möjlighet att finansiera skapandet eller användningen av infrastruktur som är svår att kopiera och kan tränga ut andra aktörer från marknaden för tjänster av allmänt ekonomiskt intresse eller angränsande affärsområden utan att konkurrenterna ges rättvis och icke-diskriminerande tillgång till denna infrastruktur.
 - (e) Uppdraget att tillhandahålla en allmännyttig tjänst hindrar eller hindrar sannolikt en effektiv tillämpning av EU-lagstiftning som syftar till att säkerställa att den inre marknaden fungerar väl, om det skulle kunna leda till en allvarlig snedvridning av konkurrensen.
50. Om sådana allvarliga snedvridningar sannolikt kommer att uppstå kan det hända att de ovannämnda villkoren inte är tillräckliga för att säkerställa att stödet inte påverkar handeln i en omfattning som strider mot unionens intresse. Därför kommer kommissionen att undersöka om sådana snedvridningar kan mildras genom att ålägga villkor eller begära åtaganden från medlemsstaterna i enlighet med avsnitt 3 nedan för att säkerställa att den föreslagna kompensationsåtgärden enligt artikel 106.2 i EUF-fördraget är förenlig med den inre marknaden.
51. Exempel på villkor eller åtaganden som kan vara nödvändiga för att garantera stödets nödvändighet och proportionalitet är följande:
- (a) Att uppdraget förkortas i tid och omfång och vad gäller geografisk räckvidd.
 - (b) Att en ändring görs när det gäller tilldelningen av uppdraget eller finansieringsarrangemangen²⁴. Detta kan innefatta ett krav på att uppdraget att tillhandahålla en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse eller en del av det tilldelas först efter ett konkurrensutsatt förfarande, även i fall där detta inte är ett villkor för förenlighet med den inre marknaden enligt punkt 19 ovan.

²⁴ Tjänsten skulle t.ex. kunna säkerställas genom att stöd ges till användarna i stället för tjänsteleverantören.

- (c) Att ersättningen reduceras med hänsyn till att alltför stora vinster, genom utnyttjande av samma nätverk, uppnås genom verksamhet vid sidan om tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse.
- (d) En begränsning av eventuella särskilda eller exklusiva rättigheter som beviljats i samband med tjänsten.
- (e) En skyldighet att ge tredje part tillträde till den infrastruktur eller det nätverk som finansieras med ersättningen på lämpliga villkor, såsom rättvisa och icke-diskriminering.

2.10. Öppenhet

52. För varje ersättning för en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse som omfattas av dessa rambestämmelser måste den berörda medlemsstaten offentliggöra följande information på internet eller på annat lämpligt sätt:
- Resultatet av det offentliga samråd som avses i punkt 14.
 - Innebörden av skyldigheterna i samband med tillhandahållandet av allmännyttiga tjänster och skyldigheternas varaktighet.
 - Företaget och, i förekommande fall, det berörda territoriet.
 - De stödbelopp som beviljats företaget på årsbasis.

3. VILLKOR OCH SKYLDIGHETER SOM KOMMISSIONENS BESLUT ÄR FÖRKNIPPAT MED

53. Enligt artikel 7.4 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget²⁵ [numera artikel 113 i EUF-fördraget] får kommissionen förena ett positivt beslut med villkor som ska uppfyllas för att ett stöd ska kunna anses vara förenligt med den inre marknaden samt fastställa skyldigheter för att göra det möjligt att övervaka att beslutet efterlevs. När det gäller tjänster av allmänt ekonomiskt intresse kan det krävas villkor och skyldigheter, främst för att se till att stöd som ges till de berörda företagen inte leder till otillbörlig snedvridning av konkurrensen och handeln på den inre marknaden. I detta sammanhang kan regelbundna rapporter eller andra skyldigheter vara nödvändiga beroende på hur situationen ser ut för varje enskild tjänst av allmänt ekonomiskt intresse.

4. TILLÄMPNING AV RAMBESTÄMMELSERNA

54. Kommissionen har för avsikt att genomföra en översyn av dessa rambestämmelser fem år efter det att de har trätt i kraft.

²⁵ EGT L 83, 27.3.1999, s. 1. Förordningen ändrad genom 2003 års anslutningsakt.

55. Kommissionen kommer att tillämpa dessa rambestämmelser på alla stödåtgärder som anmäls till den, och kommer att fatta beslut om dessa åtgärder efter det att rambestämmelserna offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*, även om åtgärderna anmäldes före offentliggörandet.
56. Kommissionen kommer att tillämpa dessa rambestämmelser på olagligt stöd om vilka den fattar beslut efter det att rambestämmelserna offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*, även om stödet beviljades före offentliggörandet. Om stödet beviljades före ett sådant offentliggörande är punkterna 36–40 ovan dock inte tillämpliga.

5. LÄMPLIGA ÅTGÄRDER

57. Som lämpliga åtgärder enligt artikel 108.1 i EUF-fördraget föreslår kommissionen att medlemsstaterna anpassar sina befintliga stödordningar för ersättning för allmännyttiga tjänster till dessa rambestämmelser inom 12 månader efter det att de har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*. Medlemsstaterna bör inom en månad efter offentliggörandet av rambestämmelserna i *Europeiska unionens officiella tidning* bekräfta för kommissionen att de godkänner de föreslagna lämpliga åtgärderna. Om svar uteblir kommer kommissionen att utgå från att den berörda medlemsstaten inte samtycker.